

- статус реєстрації бюджетних зобов'язань розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів на підставі договору про закупівлю в органах Казначейства;
- здійснення оплати за договорами про закупівлю, що містить унікальний системний ідентифікатор договору про закупівлю, дату платежу та суму.

Органи Державної казначейської служби України у випадках виявлення порушення норм бюджетного законодавства розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів на іншими клієнтами казначейства у сфері публічних закупівель мають право оформляти попередження про неналежне виконання бюджетного законодавства та вживати заходи до порушників. В окремих випадках можуть призупиняти та зупиняти платежі за договором. Відповідні підстави дають можливість навіть зупиняти оплату на етапі виконання договору.

Отже, підсумовуючи відзначимо, що органи Державної казначейської служби України здійснюють ефективний контроль у сфері публічних закупівель ще до та під час проведення видатків, що дає можливість в результаті виявлення порушень законодавства у сфері публічних закупівель призупиняти чи повністю зупиняти використання публічних коштів. Такий контроль є досить дієвим, оскільки не допускає можливості не цільового та неефективного використання публічних коштів з порушенням норм законодавства у сфері публічних закупівель.

Список використаних джерел

1. Положення про Державну казначейську службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 р. № 215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF/print>
2. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 р. № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>

Роман Кучер
аспірант

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль, Україна

АНАЛІЗ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ БЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Сучасні реформи місцевого самоврядування та бюджетної децентралізації в Україні активізували процеси, спрямовані на забезпечення фінансової самостійності територіальних громад. Насамперед це стосується зміцнення та розширення доходної бази місцевих бюджетів, адже лише за умов наявності достатніх фінансових ресурсів органи місцевої влади спроможні повноцінно виконувати покладені на них функції та повноваження.

Доходи місцевих бюджетів ще нещодавно залежали від загального

Державного бюджету, а тепер вони мають свої власні надходження і це стало можливим завдяки ухваленню низки законів та змін до Бюджетного і Податкового кодексів України. [1]

Згідно з Бюджетним кодексом України доходи бюджету класифікуються за такими розділами: податкові надходження; неподаткові надходження; доходи від операцій з капіталом; трансферти.

Показники доходів місцевих бюджетів України у 2016-2020 рр. мали позитивну динаміку.

Дані свідчать, що протягом 2020 р. надходження до загального і спеціального фондів місцевих бюджетів України (без урахування міжбюджетних трансфертів) склали 311,3 млрд. грн., (загальний фонд становив 290,1 млрд. грн., а спеціальний фонд 21,2 млрд. грн.), що на 11,1 млрд. грн. або на 3,6% більше, ніж у 2019 р

Протягом 2019 р. надходження до загального і спеціального фондів місцевих бюджетів України (без урахування міжбюджетних трансфертів) склали 300,2 млрд. грн., (загальний фонд становив 275,2 млрд. грн., а спеціальний фонд 25,0 млрд. грн.), що на 36,7 млрд. грн. або на 13,7% більше, ніж у 2018 р.

За 2018 р. надходження до загального і спеціального фондів місцевих бюджетів України (без урахування міжбюджетних трансфертів) склали 263,5 млрд. грн., (загальний фонд становив 146,6 млрд. грн., а спеціальний фонд 24,0 млрд. грн.), що на 34 млрд. грн. або на 12,9% більше, ніж у 2017 р.

За 2017 р. надходження до загального та спеціального фондів місцевих бюджетів України (без урахування міжбюджетних трансфертів) склали 229,5 млрд. грн., (загальний фонд становив 192,7 млрд. грн., а спеціальний фонд 36,8 млрд. грн.), що більше від 2016 р. на 58,9 млрд. грн. або на 25,6% [2].

Податок на доходи фізичних осіб є одним із головних бюджетоутворюючих податків місцевих бюджетів України. В 2016 р. ПДФО становив 78971,3 млн. грн., у 2017 р. показник збільшився з попереднім роком і становив 110653,6 млн. грн. ПДФО за 2018 р. склав 138147,5 млн. грн., при цьому темп приросту за проаналізований період становив 42,8%, абсолютний приріст 59176,2 млн. грн. ПДФО за 2020 р. склав 177,8 млрд. грн., або 61,3% від суми доходів загального фонду місцевих бюджетів. У порівнянні з 2019 роком надходження податку зросли на 12,3 млрд. грн., або на 7,4%.

Надходження акцизного податку у 2016 р. по всіх місцевих бюджетах склали 11,6 млрд. грн., збільшившись за підсумками 2020 року до 15,6 млрд. грн., при цьому темп приросту за проаналізований період становив 25,6 %, абсолютний приріст 4 млрд. грн. [2].

По усіх місцевих бюджетах України надходження місцевих податків і зборів за 2016 р. склали 42261,0 млн. грн., а за 2017 р. сума становила 52587,3 млн. грн.

Дані свідчать, що зростання державних трансфертів до місцевих бюджетів України мають позитивну тенденцію на розвиток громад та розбудову

інфраструктури із 195,3 млрд. грн. у 2016 до 172,6 млрд., що на 77,3 млрд. грн. або на 28,3% більше в 2017 р. [2]

За 2018 року частка державних трансфертів склали 298,9 млрд. грн., що у порівнянні з 2017 роком надходження зросли на 26,3 млрд. грн., або на 8,7%.

У порівнянні з 2019 роком, загальні доходи місцевих бюджетів зменшилися на 89,0 млрд. грн. (з 560,5 до 471,5 млрд. грн.) або на 15,9%. Зменшення відбулося за рахунок трансфертів з державного бюджету. У 2020 році до загального фонду місцевих бюджетів надійшло 135,9 млрд. грн. трансфертів, що на 108,4 млрд. грн. (на 44,4%) менше 2019 року. Зокрема, це пов'язано з тим, що у 2020 році з місцевих бюджетів не здійснювалися окремі видатки, пов'язані з реалізацією державних програм соціального захисту, обсяг яких у 2019 році склав 78,3 млрд. грн.

Отже, основними напрямками подолання проблем, пов'язаних із формуванням місцевих бюджетів мають бути: чітке закріплення бюджетних повноважень і відповідальності влади при формуванні доходної частини місцевих бюджетів у законі; підвищення контролю при сплаті та використанні доходів місцевих бюджетів; пошук альтернативних джерел наповнення доходної частини бюджетів; чітке розмежування повноважень між органами центральної влади та місцевого самоврядування [3].

Список використаних джерел

1. Тимчик В.Б., О.В. Войтович. Місцеві бюджети як фінансова база місцевого самоврядування: монографія. Одеса: Атлант, 2020. 114 с.
2. Новіков В.Ю., Свешкович В.М., Юркевич П.Р., Крижановський В.І. Доходи місцевих бюджетів: практич. посіб. Харків: Право, 2018. 41 с.
3. Коцюбина А.П. Фінансовий стан місцевих бюджетів: монографія. Київ: Право, 2019. 270 с.

Марія Назарко

провідний спеціаліст

*Головне управління державної міграційної служби у Львівській області,
м. Львів, Україна*

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА ФІНАНСОВІ ВИКЛИКИ НЕЗАКОННОГО ПЕРЕПРАВЛЕННЯ ОСІБ ЧЕРЕЗ ДЕРЖАВНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ

Впродовж усієї історії людства відбуваються процеси міграції людей та спільнот, зумовлені соціально-економічними та фінансовими чинниками. Неконтрольований легальний рух людських потоків між державами перетворюється на одне з найскладніших політичних і правових питань сучасності. Особливе місце серед суспільно небезпечних форм нелегальної